
Kyrkomötet

Motion 2013:47

av Lennart Sacrédeus och Margit Borgström

Solidaritet med det ofödda barnets rätt till liv som en egen skyddsvärd individ

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att ta fram hur Svenska kyrkan ska ge uttryck för det ofödda barnets rätt till skydd av sitt liv och hur det ska komma till uttryck, i ord och handling, i kyrkans liv och opinionsbildning.

Motivering

Femte budordet att "Du ska inte dräpa" (2 Mosebok 20:13) klargör att människan, enligt Guds vilja och lag, inte har rätt att ta någon annan människas liv, direkt, avsiktligt eller indirekt.

Det mänskliga livet ska absolut respekteras och skyddas från och med konceptionsögonblicket. Från och med det första ögonblicket av sin existens ska en mänsklig varelse få sina personliga rättigheter erkända, däribland varje oskyldig varelses okränkbara rätt till liv.

Den Heliga Skrift talar nämligen uttryckligen om det ofödda barnet vid flera tillfällen:

Förrän jag danade dig i moderlivet utvalde jag dig, och förrän du lämnade modersskötet, helgade jag dig. (Jeremia 1:5)

Benen i min kropp var inte gömda för dig. När jag bereddes i det fördolda, när jag bildades i jordens djup. (Psaltaren 139:15)

Även enligt den svenska statliga utredningen om det ofödda barnet (SOU 1989:51) framhålls kvinnan och fostret som två individer som är skyddsvärda, där fostret inte enbart är som en del av moderns kropp utan en egen person med egna rättigheter.

Varje oskyldig mänsklig individs oförytterliga rätt till liv utgör en grundläggande beståndsdel i samhället och dess lagstiftning om den ska vara förenlig med femte budordet och FN-stadgan om de mänskliga rättigheternas artikel 3: "Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet."

Eftersom fostret ska betraktas som person från och med konceptionen ska dess integritet försvaras. Det ska omhändertas som alla andra människor och ha rätt till sjukvård, vård och omhändertagande. Rättsligt beskydd ska därför ges.

Barnets utveckling från befruktning till födsel visar på att ingen av oss blivit människa utan att genomgå en rad olika utvecklingsstadier allt sedan befruktningen och där varje skede och skeende utgör en förutsättning för de påföljande. Det går med andra ord inte att säga att det ofödda barnet är skyddsvärt och ska

värnas först från en senare tidpunkt – i och med att den tidiga utvecklingen är själva förutsättningen för att ha nått till detta senare stadium.

Talet om att fostret är ”ett liv i vardande”, vilket angivits i media (bland annat Dagen Debatt 2013-07-18) som en position från kyrkokansliet i samtal om abort med organisationen MRO, Människorätt för ofödda, är ohållbart då det går emot det uppenbara biologiska faktum att det mänskliga livet redan börjat.

Befruktningen

Varje mänsklig varelse börjar som en enda cell som formas när pappans spermie smälter samman med mammans ägg. När befruktningen ägt rum har en helt unik individ uppstått som äger förmåga att utvecklas vidare. Eftersom föräldrarna är människor av arten *Homo sapiens* är den nya varelsen också en människa. All information som formar individen genetiskt finns lagrad i den första cellen.

1 vecka

Det befruktade ägget delar sig kontinuerligt i celler och efter bara 3–4 dagar bildar cellerna en så kallad morula. Endast 0,15 mm stor rör sig morulan genom äggledaren mot livmodern.

2 veckor

Åtta dagar efter befruktningen ”landar” morulan i livmodern stannar där. Detta kallas implantation. Egentligen borde mammans kropp stöta bort inkräktaren eftersom den är en främmande kropp som kommer för att ta plats i kvinnan. För att detta inte ska ske producerar embryot hormonämnen som signalerar ”stopp – jag är en egen individ men stöt inte bort mig”.

3 veckor

Embryot växer och efter 3 veckor är det 3 mm långt och tre så kallade ”groddblad” har utvecklats. Bara några dagar senare blir huvud, hjärna, bröstkorg och ryggrad synliga.

4 veckor

Hjärtat börjar slå och det slår normalt ungefär 113 gånger per minut. Smärtkänselfkroppar börjar bildas runt munnen på embryot.

5 veckor

Efter 30 dagar, bara två veckor efter utebliven menstruation, är embryot cirka 5 mm långt och har en hjärna med mänskliga proportioner, ögon, öron, mun, njurar, lever, en kroppspulsåder och ett hjärta som pumpar blod som det själv producerat. 10 000 nervceller bildas varje minut. Ögonen finns synliga hos embryot efter cirka 30 dagar. Ögonen sluts när fostret är tolv veckor och öppnas inte igen förrän i 20:e veckan.

6 veckor

Små fingrar börjar framträda och bara någon vecka senare bildas de individuella fingeravtrycken. Om man snuddar vid embryots mun drar det reflexmässigt tillbaka huvudet.

7 veckor

Från fjärde till åttonde veckan växer embryot från 5 mm till 40 mm. Efter 40 dagar kan hjärnvågor mätas med EEG. Barnets skelett är komplett men består

av brosk som nu börjar förvandlas till ben. Hickningar har observerats vid den sjunde veckan.

Mot 2013:47

8 veckor

Kroppen är nu i allt väsentligt färdig. Alla organ finns där även om de inte är färdigutvecklade än. Vid den här tiden börjar barnet att röra sig men det dröjer flera veckor till innan rörelserna är så starka att de kan uppfattas av mamman. Beröring av embryot framkallar käkrörelser, griprörelser och pekanden med tårna. Vid den åttonde veckan uppvisar 75 procent av embryona högerhandsdominans. Trots att det inte finns någon luft i livmodern uppvisar embryot oregelbundna andningsrörelser vid den åttonde veckan. Embryot har nu mer än 90 procent av de delar som vuxna personer har och kallas från och med nu för foster.

9 veckor

Fostrets fötter är omkring 2 mm långa. Musklerna börjar ta form. Fostret börjar suga på tummen och kan svälja fostervatten. Även stämbanden har börjat bildas.

10 veckor

Mellan den nionde och tionde veckan ökar fostrets kroppsvikt med 75 procent. Man kan ana början till mjölkttänder. Fostret gäspar och öppnar och stänger munnen ofta. Unika fingeravtryck framträder med mönster som kan användas för identifiering genom hela livet.

11 veckor

Man kan nu se skillnad på de yttre könsdelarna. Näsan och läpparna är helt utvecklade.

12–16 veckor

Mellan den elfte och tolfte veckan ökar fostrets vikt med nästan 60 procent. Fostrets mun är täckt av smaklökar. Fostret rör sig spontant och vrider på huvudet och rör på fingrarna. Snuddar man nu vid fostrets mun vänds huvudet mot retningen på grund av den så kallade sugreflexen. Flickfoster uppvisar oftare käkrörelser än pojkfoster. Fostret börjar vända sig spontant i livmodern. Det första håret syns. Hjärtat pumpar 28 liter blod/dygn.

16–20 veckor

Bronkialträdet i andningssystemet är nu nästan fullständigt. Ett skyddande vitt ämne, som kallas vernix caseosa, täcker nu fostret. Vernix skyddar huden från att bli irriterad av fostervattnet. Från den 19:e veckan börjar fostrets rörelser, andning och hjärtrytm följa regelbundna cykler. Nu kan man börja känna att fostret rör sig. Barnet kan särskilja olika smaker i fostervattnet och de flesta föredrar söta smaker.

20–24 veckor

Mellan vecka 21 och 22 efter befruktningen börjar lungorna få förmåga att andas luft. Detta anses vara gränsen för livsduglighet eftersom det blir möjligt att överleva utanför livmodern för vissa foster. Nu väger barnet omkring 450 gram och lägger på sig ungefär 80 gram i veckan. Man kan fastställa födelsedatum med en veckas felmarginal åt vart håll. Barnet hickar ofta och mamman kan känna ett rytmiskt dunkande som håller på en stund. Både huvudhår och ögonbryn är tydliga. Barnet kan höra från och med den 20:e veckan. Innerörat är helt färdigt

och fostret hör ljud från moderns kropp såsom hjärta och mage. Men utöver det hör fostret sin mammas röst och lär sig att känna igen den.

24–28 veckor

Vecka 24 öppnas ögonen igen och fostret reagerar på plötsliga, höga ljud med att blinka. Denna reaktion utvecklas vanligen tidigare hos flickfoster. Många forskare hävdar att om man utsätter fostret för höga ljud under en längre period kan det försämra fostrets hälsa. Vid vecka 26 producerar ögonen tårar. Barnet har nu förmåga att känna doft. Pupiller reagerar på ljus och barnet gör ofta kullerbyttor i magen.

28–32 veckor

Alla sinnen är nu utvecklade och barnet reagerar på skarpa ljud och ljus utifrån. Det väger cirka ett kilo och är omkring 35 cm långt. Barnet kan röra sig med sådan kraft att mamman kan "tappa andan" när barnet får in en fullträff. I vecka 30 förekommer andningsrörelser hos fostret cirka 30–40 procent av tiden. Barnet kan även skilja på högfrekventa och lågfrekventa ljud och det reagerar olika på olika sorters musik.

32–36 veckor

De smakämnen som fostret utsatts för under graviditeten verkar påverka vad det tycker om efter födsel. Till exempel så tyckte barn till mödrar som åt lakrits om lakrits medan de som inte utsatts för smaken ogillade lakrits. Vid vecka 32 börjar riktiga alveoler bildas i lungorna och vid vecka 35 kan barnet gripa ordentligt. Barnets längd är nu omkring 40 cm och det väger från 1,7 till 2,2 kilo. Barnet reagerar olika på olika röster. Ett barn som föds efter vecka 34 brukar enligt erfarenheten kunna överleva utan komplikationer.

36 veckor fram till födsel

Barnet börjar nu lägga sig till rätta i förlossningsställning. Det kan komma förvärkar som modern kan använda för att öva inför förlossningen. Kroppsfettet fortsätter att utvecklas men barnet är nu färdigt att möta världen. Fostret sätter igång värkar genom att frigöra stora mängder av ett hormon kallat östrogen. Värkarna är kraftiga sammandragningar i livmodern, vilket resulterar i förlossningen. Barnet föds.

(Fakta är hämtade från Lennart Nilssons *Ett barn blir till*, 1990. *How you began* (SPUC) London. *Incitament* nr 2/99 Eriksson & Gradin. www.ehd.org)

Kamp mot orättvisor och hunger, mot dödsstraff – men för livet och skapelsen som Guds goda gåvor – tillhör områden som Svenska kyrkan prioriterar i sitt samhälls- och opinionsarbete nationellt och internationellt.

Kampen mot den orättvisa det innebär att livet släcks för ofödda barn, i Sveriges fall runt 38 000 gånger per år eller totalt för runt en miljon ofödda barn sedan nuvarande abortlagstiftning infördes 1974, är en naturlig och integrerad del i det solidaritetsarbete för livet som Svenska kyrkan redan bedriver.

Detta behöver komma till ett tydligare uttryck.

Vi lever dessutom i ett land, där det i stort sett inte finns några adoptioner av svenska barn, fast det finns så många svenska föräldrapar som inte vill något högre.

På olika sätt kan alltså stift, församlingar och grupper av enskilda medlemmar runtom i vår kyrka delta i det grundläggande kristna solidaritetsarbete, i enlighet

med femte budordet och andra delar av den Heliga Skrift samt FN-stadgan om de mänskliga rättigheternas artikel 3, till skydd för livet, livets okränkbarhet och helighet – när det är som skörast och mest försvarslöst.

Mot 2013:47

Mora och Uppsala den 19 juli 2013

Lennart Sacrédeus (KR)

Margit Borgström (KR)